

ACTA MUSEALIA

Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně
a Muzea regionu Valašsko, Vsetín

XIV

2016/1–2

RECENZE

Kateřina Czinegová: Jménem zákona! Kapitoly z minulosti a současnosti bezpečnostních sborů ve Zlíně

Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, Zlín 2016, 111 stran

ISBN 978-80-87130-36-0

Pavel Šrámek

Knihy zachycující novodobé dějiny Zlína se věnují především tématům spojeným s firmou Baťa a jejími aktivitami a ostatní témata zůstávají poněkud stranou zájmu. Je proto dobře, že Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně vydalo knihu „Jménem zákona!“ s podtitulem „Kapitoly z minulosti a současnosti bezpečnostních sborů ve Zlíně“. Její autorka Kateřina Czinegová, dřívější pracovnice zlínského muzea a nyní pracovnice okresního archivu v Uherském Hradišti, se v ní rozhodla zachytit historii četnictva a policie ve Zlíně od konce 19. století do současnosti.

První dvě z celkem čtyř částí knihy se věnují období do roku 1945, a to nejprve četnictvu, pak zlínské obecní policii. Po úvodním nástinu organizace a úkolů četnictva následuje popis zlínského četnictva, které zastupovala delší čas jen četnická stanice, od roku 1935 pak ještě okresní četnické velitelství. Čtenář se dozví základní informace o umístění těchto dvou složek ve Zlíně, jejich velitelích i činnosti, kterou vykonávaly. Následuje zlínská obecní policie, která v meziválečném období prošla velkým rozvojem. Počet jejích strážníků se ze dvou v době první světové války zvýšil koncem 30. let na skoro šedesát a obecní policie tak představovala nejpočetnější bezpečnostní složku ve městě, která kromě bezpečnosti a pořádku zajišťovala také kontrolu dopravy nebo dohlížela na kvalitu a nezávadnost prodeje potravin. Texty doprovází bohatá obrazová příloha tvořená četnými fotografiemi, dobovými dokumenty a dalšími doklady, nechybí ani fotografie uniform a identifikačního označení.

Třetí část knihy pojednává o Sboru národní bezpečnosti, jednotném bezpečnostním sboru v období vlády komunistické strany. Po úvodním popisu organizačního vývoje Sboru národní bezpečnosti se čtenář seznámí s vývojem sboru ve Zlíně. Kateřina Czinegová přitom zaměřila svoji pozornost hlavně na 40. a 50. léta, kdy nechybí přehled jednotlivých složek ve Zlíně nebo zmínky o činnosti Státní bezpečnosti a politických procesech, které měla na svědomí. Naopak 60., 70. a 80. léta jsou zmíněna minimálně, trochu větší prostor dostal jen rok 1989, což je škoda. Zavinila to zřejmě absence pramenů v Archivu bezpečnostních složek, kde mají dokumenty právě jen do těchto let. Částečně je však lze nahradit z jiných archivních zdrojů. Například roční zápisy v kronikách města Gottwaldova obsahují rubriku o dodržování zákonnosti, kde lze najít třeba údaje o vývoji trestné činnosti nebo o tehdejších problémech v oblasti veřejného pořádku a bezpečnosti ve městě.

Tématem poslední části knihy je Policie České republiky, která v roce 1991 nahradila Sbor národní bezpečnosti. Na této části Kateřina Czinegová spolupracovala s krajským ředitelstvím policie, což se odrazilo v množství publikovaných informací. Po popisu organizačního a personálního vývoje zlínského okresního a krajského policejního ředitelství jsou představeny jednotlivé složky současné policie jako služba pořádkové policie, dopravní policie, cizinecká policie a další. Přestože tato část na rozdíl od předchozích tří není ryze odborným zpracováním, ale spíše informačním materiálem, své čtenáře si nepochybně najde. Už proto, že ji doprovází zajímavá obrazová příloha s atraktivními fotografiemi, i když některé z nich by si zasloužily detailnější popis.

Při hodnocení celé knihy je možno konstatovat, že Kateřině Czinegové se podařilo vytvořit kvalitní práci, kde se vzájemně doplňují text a obrazové přílohy. Dále je třeba ocenit skutečnost, že autorka využila nejen zdroje z archivů a muzeí, ale také ze soukromých sbírek, čímž je tak zpřístupnila široké veřejnosti. Naopak překvapí, že

v celé knize nenajdeme zmínku o současné zlínské městské policii. I když kniha vyšla u příležitosti 25. výročí vzniku Policie České republiky, a proto se zřejmě zaměřila na ni, stručná zmínka o městské policii ve Zlíně by se jistě do textu vešla. Tato policie by si ovšem zasloužila větší prostor. Vždyť je pokračovatelem meziválečné zlínské policie podřízené samosprávě města a podobně jako ona prošla rozsáhlým vývojem. Vznikla v roce 1992 jako nový bezpečnostní sbor a zpočátku ji tvořilo 24 strážníků. V roce 2000 to bylo již 75 strážníků a dnes má Městská policie Zlín téměř sto strážníků a tvoří ji hlídková služba, dopravní služba, kynologická služba a rychlá operativní jednotka.

V úvodu knihy „Jménem zákona“ Kateřina Czinegová píše, že jde o drobnou sondu. Myslím si, že autorka je zbytečně skromná. Podařilo se jí vytvořit na dosud nepracované téma kvalitní práci, která dobře poslouží všem, které zajímají moderní zlínské dějiny. A využijí ji určitě také ti, kteří se zajímají o policii a četnictvo na našem území obecně.

Obálka publikace *Jménem zákona! Kapitoly z minulosti a současnosti bezpečnostních sborů ve Zlíně*. |